

Dr. Öğr. Üyesi Aytaç Demiray
<https://orcid.org/0000-0003-3872-172X>
Selçuk Üniversitesi, Akşehir Meslek Yüksekokulu, Konya / TÜRKİYE
ROR Id: <https://ror.org/045hgzm75>

Enflasyon Belirsizliğine Yönelik Bir Bibliyometrik Analiz

A Bibliometric Analysis of Inflation Uncertainty

ÖZET

Bu çalışma, enflasyon belirsizliği üzerine mevcut literatürü derinlemesine inceleyerek, bu alandaki araştırmaların dinamiklerini ve eğilimlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Enflasyon belirsizliği, ekonomik politika kararlarının alınmasında ve piyasa beklentilerinin şekillenmesinde önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Çalışmada, 1980-2024 yılları arasında yayımlanan ilgili akademik makaleler, Web of Science veri tabanlarından toplanarak bibliyometrik analiz yöntemleri ile incelenmiştir. Elde edilen veriler, enflasyon belirsizliği ile ilgili araştırmaların sayısında belirgin bir artış olduğunu ve bu çalışmaların belirli anahtar kelimeler etrafında yoğunlaştığını göstermektedir.

Analiz sonuçları, enflasyon belirsizliğinin ekonomik teorilerle olan ilişkisini, istatistiksel modellerin kullanımını ve disiplinler arası yaklaşımların önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, bu alanda öne çıkan yazarlar, kurumlar ve ülkeler arasındaki iş birlikleri de belirlenmiştir. Bu bibliyometrik analiz, enflasyon belirsizliği konusundaki bilgi birikimini sistematik bir şekilde sunarak, gelecekteki araştırmalar için yönlendirici bir çerçeve sağlamayı hedeflemektedir. Çalışmanın bulguları, politika yapıcılar ve ekonomistler için stratejik karar süreçlerinde faydalı bilgiler sunabilir.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon Belirsizliği, Yatırım Kararları, Bibliyometrik Analiz.

ABSTRACT

This study aims to provide an in-depth review of the existing literature on inflation uncertainty, shedding light on the dynamics and trends of research in this field. Inflation uncertainty emerges as a crucial factor in shaping economic policy decisions and market expectations. The study employs bibliometric analysis methods to examine academic articles published between 1980 and 2024, sourced from the Web of Science databases. The data reveal a significant increase in the number of studies on inflation uncertainty, with research focusing on certain key terms.

The results highlight the relationship between inflation uncertainty and economic theories, the use of statistical models, and the importance of interdisciplinary approaches. Additionally, collaborations among prominent authors, institutions, and countries in this field have been identified. This bibliometric analysis systematically presents the body of knowledge on inflation uncertainty, offering a guiding framework for future research. The findings of this study could provide valuable insights for policymakers and economists in strategic decision-making processes.

Keywords: Inflation Uncertainty, Investment Decisions, Bibliometric Analysis.

1. GİRİŞ

Hızla küreselleşen dünyada ekonomilerin üzerinde durduğu ya da durması gerektiği makroekonomik sorunların başında enflasyon gelmektedir. Ekonomilerin birbirleri ile olan etkileşimi ise bu sorunları daha da önemli hale getirmekte ve kesimler arası endişeye yol açmaktadır. Temelde bu endişeye neden olan durum enflasyonla birlikte oluşan belirsizliktir. Belirsizlik, ekonomik açıdan günlük hesaplarda, beklentilerde ve karar alma süreçlerinde dalgalanmalara yol açmaktadır. Bu durumda belirsizlik ekonomik birimler açısından hem karar alma hem de alınan kararların sonuçları üzerinde önemli etkilerde bulunmaktadır.

Enflasyonun en önemli maliyetlerinden biri olan enflasyon belirsizliği, gelişmekte olan ekonomilerde olduğu kadar diğer ülkelerde de önemini korumaktadır. Gelişmekte olan ülkeler kategorisinde yer alan Türkiye de uzun yıllardır enflasyonla mücadele etmektedir. Bu mücadelenin uzun sürmesinin nedenleri arasında, enflasyon oranındaki artışı ve ortaya çıkan enflasyon belirsizliğini saymak mümkündür. Enflasyon belirsizliği seviyesindeki artış, piyasalarda fiyat değişikliklerine duyarlı makroekonomik değişkenleri

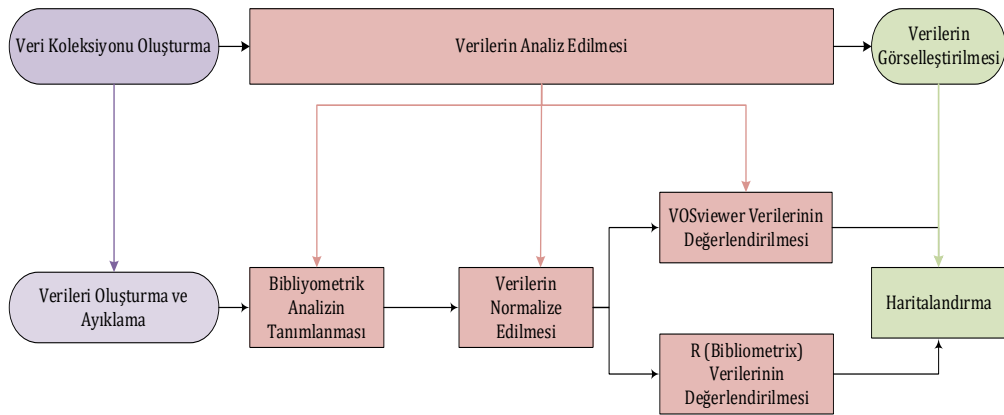
etkileyerek önemli bir risk faktörü oluşturmaktadır. Enflasyon belirsizliği ekonomik birimlerin piyasadaki sinyalleri tam olarak algılayamamasına, göreceli fiyat değişimlerinin anlaşılmasına, gelecekle ilgili olumsuz beklentilerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Enflasyon Belirsizliğinin yol açtığı mevcut sorunlar ve gelecekte oluşturması muhtemel sorunlar ekonomi literatüründe eser veren bir çok araştırmacının dikkatini çekmiştir. Bu konuda literatürde çok sayıda çalışma yer almaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde enflasyon belirsizliğinin yatırımcı kararları üzerine etkilerinin farklı açılardan değerlendirildiği ve söz konusu belirsizliğin ekonominin geleceğini özellikle yatırımlar ve yatırımcı kararları üzerinden olumsuz etkileyeceği fikrinin genel kanı olduğu görülmektedir. Literatürde az da olsa enflasyonun belli seviyede tutulmasının ekonomiye faydalı dönüşler sağlayacağı fikrini savunan çalışmalar da bulunmaktadır. Enflasyon belirsizliğinin ekonomiler üzerindeki önemli etkileri yerli ve yabancı literatürde bir çok çalışmaya konu olmuştur. Bu çalışmaların büyük bir kısmı yabancı literatürde, özellikle ABD ve Avrupa’da eser veren araştırmacılar tarafından yapıldığı görülmektedir. Türkiye, gelişmekte olan bir ekonomi olması ve enflasyon gibi makroekonomik göstergelerdeki dalgalanmalar nedeniyle, enflasyon belirsizliğine dair araştırmalar için önemli bir çalışma alanı oluşturmaktadır. Türkiye’de bu konuda yapılan çalışmaların artarak devam ettiği ve ülkenin bu alandaki akademik katkısının daha da genişlediği söylenebilir.

Bu çalışmada uluslararası literatürde enflasyon belirsizliği üzerine yapılmış çalışmalar bibliyometrik analize tabi tutulmuş, elde edilen veriler yorumlanarak çalışmaların menşei olan ülkeler, yıllara göre dağılımı, atıf sayıları, çalışmaların ülkeler arası işbirliği durumu gibi veriler analiz edilerek okuyucuya sunulmaya çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

Bibliyometrik yöntemleri Lancaster (1977) kurum, yazar ve literatürde ortaya çıkan örüntülerini incelemek için kullanılan istatistiksel yöntemler olarak açıklamaktadır. Alan yazında “scientometrics” olarak isimlendirilen yöntemler kurumların, dergilerin, yayın evlerinin vb. akademik faaliyette bulunan aktörlerin yayın performanslarını ölçmeye yarar (Konur, 2012: 1363). Bibliyometrik yöntemleri scientometrics olarak nitelendiren araştırmacılar olduğu gibi istatistiksel yöntemler olarak nitelendiren araştırmacılar da mevcuttur (Bar-Ilan, 2008; Ellegaard & Wallin, 2015). Özetle nitel ve nicel olarak literatürü ortaya çıkaran ve geleneksel yöntemlere alternatif oluşturan bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır (Zupic & Čater, 2015). Bibliyometrik analizler neticesinde ortaya çıkan ilişkisel durumlar ve haritalandırmalar, ilgili alandaki ağları ortaya çıkarmaya yarayan oldukça kullanışlı yöntemlerdir (Bozkurt & Gökmenoğlu, 2023; Gökmenoğlu & Yavuz, 2022). Kurumlar, yazarlar, ülkelerin vb. verilerin görselleştirilmesi Web of Science (WoS), Scopus, Google Akademik gibi veri tabanlarından sağlanan akademik künyeler ile gerçekleştirilmektedir (Li vd., 2010: 196). Bahse konu ilişkisel durumların ortaya çıkarılabilmesi ve geniş bir perspektiften enflasyon belirsizliği konusuna bakılabilmesi için VOSviewer (Van Eck & Waltman 2010; Waltman vd., 2010) ve Bibliometrix (R) (Aria & Cuccurullo, 2017) programları kullanılmıştır. Şekil 1’de çalışmada izlenecek yöneme ilişkin akış şeması gösterilmektedir.

Şekil 1. Yöntem Akış Şeması **Kaynak:** Aria ve Cuccurullo'dan (2017) düzenlenmiştir.

Şekil 1'e göre bilimsel verilerin bibliyometrik analiz süreçlerini VOSviewer ve Bibliometrix yöntemleri bağlamında açıklamaktadır. Yöntem, birkaç aşamadan oluşmaktadır ve her aşama, veri toplama, analiz etme ve görselleştirme süreçlerini içemektedir. Buna göre;

1. Veri Koleksiyonu Oluşturma: Bu aşamada, çalışmaya dahil edilecek bilimsel veriler toplanır ve ayklanır. Verilerin güvenilirliği ve uygunluğu bu aşamada sağlanır.
2. Verilerin Analiz Edilmesi: Toplanan verilerin analiz süreci başlar. Bu aşamada veriler önce bibliyometrik analiz kapsamında tanımlanır, ardından verilerin standardize edilmesi yani normalizasyon işlemi yapılır. Normalizasyon, veriler arasındaki farklılıkları minimize ederek daha tutarlı sonuçlar elde edilmesine olanak tanır.
3. Verilerin Değerlendirilmesi: Analiz edilen veriler, VOSviewer ve R (Bibliometrix) programları ile değerlendirilir.
4. VOSviewer: Bu yazılım, özellikle bibliyometrik haritaların görselleştirilmesinde kullanılan güçlü bir araçtır. Veriler arasındaki bağlantıları ve kümeleri keşfetmek için sıkça kullanılır.
5. R (Bibliometrix): Bu yöntem ise daha kapsamlı bibliyometrik analizler için kullanılır. R programı, verilerin analiz edilmesini ve daha derinlemesine bibliyometrik veriler elde edilmesini sağlar.

Verilerin Görselleştirilmesi: Son aşamada, analiz edilen veriler haritalandırılarak görselleştirilir. Bu aşamada, VOSviewer ve Bibliometrix'ten elde edilen sonuçlar grafiksel olarak sunulur, bilimsel araştırmalar arasındaki ilişkiler ve eğilimler kolayca anlaşılabilir hale getirilir. Bu süreç, bilimsel yayınların etkisini, iş birliği ağlarını ve tematik yoğunlaşmaları daha iyi anlamak için VOSviewer ve Bibliometrix yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilen kapsamlı bir bibliyometrik analizdir.

3. ANALİZ ve BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde ilgili literatürde ortaya ilişkişel durumların ortaya çıkarılabilmesi için veriler analiz edilmiş, bulgular raporlanmıştır. Bu kapsamda analize ilişkin öncü göstergeler, ülke, kurum, yazar ve kaynak işbirlikleri ve etkinlik durumları inceleme altına alınmıştır.

3.1. Öncü Göstergeler

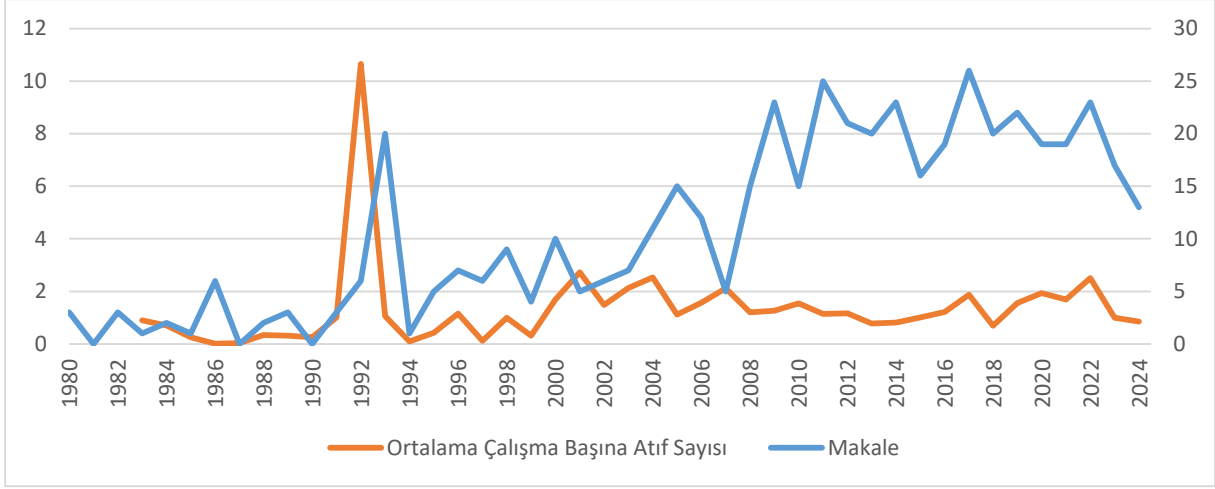
Çalışmada öncü göstergelerinde çalışmaların ana bilgileri, yıllara göre çalışmaların ve çalışmaların almış olduğu ortalama atıf sayıları ile çalışmaların ülkelere göre dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 1. Çalışmalara Yönelik Öncü Göstergeler

Açıklama	Sonuç	Açıklama	Sonuç
Zaman Kısıtı	1980:2024	Makale	436
Kaynaklar (Dergi, Kitap, vd.)	197	Kitap Bölümü	3
Doküman Sayısı	489	Erken Erişim	6
Ortalama Doküman Yaşı	13,8	Bildiri (Makale)	12
Çalışma Başına Ortalama Atıf	21,31	Kitap	1
Kaynakça	11009	Tartışma	1
Anahtar Kelimeler	777	Editöryal Materyal	5
Yazar	790	Mektup	1
Tek Yazarlı Çalışma Sayısı	132	İnceleme	3
Doküman Başına Ortak Yazarlar	2,11	Not	8
Uluslararası Yazarlık Yüzdesi	24,13	Kongre Bildirisi	13

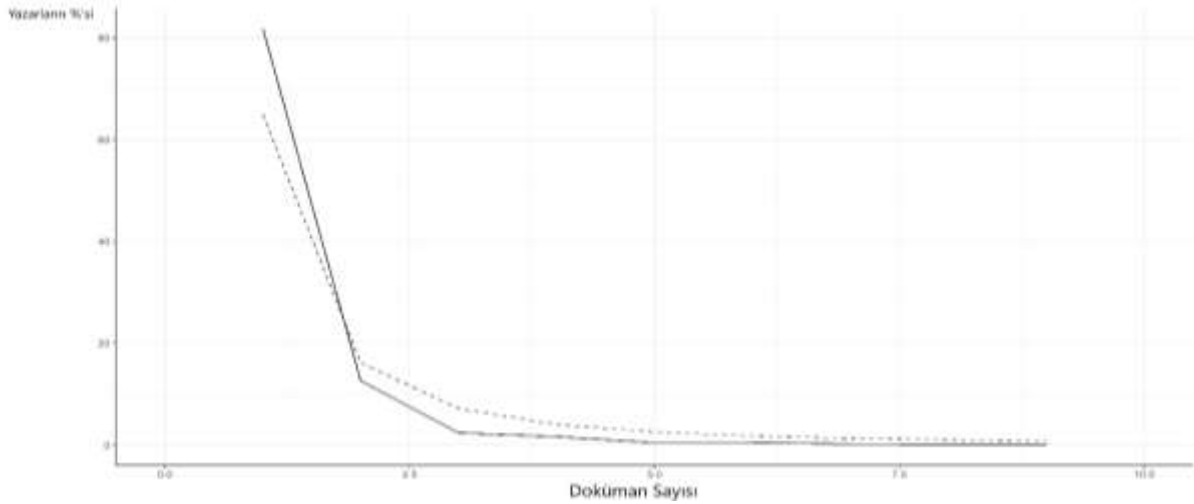
Tablodaki veriler, ilgili araştırma alanındaki akademik yayınların genel bir özetini sunmakta ve bu alandaki bilimsel üretkenliği, iş birliği düzeyini ve atıf etkisini göstermektedir. 1980 ile 2024 yılları arasında yayımlanmış 489 doküman bulunmaktadır. Bu, oldukça geniş bir zaman dilimini kapsayan bir veri seti olup, ilgili alanın gelişim süreci hakkında bilgi vermektedir. Yapılan çalışmalara ilişkin en dikkat çekici verilerden biri, doküman başına ortalama atıf sayısının 21,31 olmasıdır. Bu, araştırmaların önemli bir etkiye sahip olduğunu ve literatüre katkı sağladığını göstermektedir. Toplam 11.009 kaynağın kullanılmış olması ise bu çalışmaların geniş bir literatür taramasına dayandığını ve araştırmacıların derin bir analiz süreci yürüttüğünü ortaya koymaktadır. Anahtar kelime sayısı 777 olup, bu alandaki çalışmaların oldukça çeşitli konuları ele aldığını ve geniş bir araştırma alanını kapsadığını göstermektedir. Aynı zamanda, yazar sayısının 790 olması ve doküman başına ortalama ortak yazar sayısının 2,11 olması, bu alandaki araştırmaların genellikle iş birliğine dayalı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, tek yazarlı çalışmaların sayısı 132 olup, bu oran bağımsız araştırmaların da önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Uluslararası yazarlık yüzdesi %24,13 olup, bu oran ilgili alandaki çalışmaların yaklaşık dörtte birinin uluslararası iş birliği ile gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, araştırma alanının küresel bir

boyuta sahip olduğunu ve uluslararası akademik ağlarla sıkı bir etkileşim içinde bulunduğunu göstermektedir. Yayımlanan dokümanların büyük bir kısmı makale formatında olup, toplam 436 makale bulunmaktadır. Bunun yanında, diğer formatlarda yayımlanan çalışmaların sayısı sınırlıdır; örneğin, sadece 3 kitap bölümü, 6 erken erişim dokümanı ve 12 bildiri mevcuttur. Bu veriler, alanın büyük ölçüde makale temelli ilerlediğini, ancak diğer akademik formatların da varlığını sürdürdüğünü göstermektedir.

Şekil 2. Yıllara Göre Çalışma ve Ortalama Makale Başın Atıf Sayı

Grafikte iki veri seti karşılaştırılmaktadır: yıllara göre yayımlanan makale sayıları ve bu çalışmalara yapılan ortalama atıf sayıları. Mavi çizgi makale sayısını, turuncu çizgi ise çalışma başına düşen ortalama atıf sayısını temsil etmektedir. 1990'ların başında çalışma başına atıf sayısında belirgin bir artış gözlenmektedir. Bu artış, ilgili dönemde yapılan çalışmaların önemli bir etki yarattığını göstermektedir. Ancak 1992 sonrasında atıf sayılarında keskin bir düşüş meydana gelmiştir ve bu dönemden itibaren genel bir dalgalanma dikkat çekmektedir. Makale sayıları açısından ise 1990'lı yılların ortalarından itibaren belirgin bir artış görülmekte ve 2000'li yılların başlarında zirveye ulaşmaktadır. 2010 sonrası makale sayılarında dalgalanmalar sürmekte, ancak genel olarak yüksek seviyelerde devam etmektedir. Atıf sayıları ise 2000 sonrası nispeten düşük seviyelerde stabilize olmuştur. Bu durum, 1990'lı yılların başındaki çalışmalarda yüksek atıf etkisinin olduğu, ancak makale sayılarının daha sonraki yıllarda arttığı ve bu artışla birlikte atıf sayılarının daha dengeli bir seyir izlediğini göstermektedir.

Şekil 3. Lotka's Law¹ ve Yazarların Alandaki Üretkenlik Durumu

Grafikte, yazarların doküman sayısına göre dağılımı gösterilmektedir. Yatay eksen yazarların yayımladığı doküman sayıları, dikey eksen ise yazarların yüzdesel dağılımı yer almaktadır. Grafiğe göre, çok sayıda doküman yayımlayan yazarların sayısı oldukça azdır. Buna karşılık, sadece bir veya iki doküman yayımlayan yazarlar, toplam yazarların büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bu dağılım, akademik literatürde sıklıkla "Lotka Yasası" olarak bilinen fenomene uygunluk göstermektedir. Lotka Yasası, belirli bir alanda

¹ Lotka yasasına ilişkin formül $x^n \cdot y_x = c$ şeklinde gösterilmektedir. Buna göre y_x konuya katkı yapan yazarların sayısını ve x^n doküman sayısını göstermektedir.

yapılan bilimsel yayınların büyük bir kısmının az sayıda yazar tarafından üretildiğini, buna karşın birçok yazarın sadece bir veya iki yayına sahip olduğunu öne sürer. Bu yasa, bilimsel üretimdeki eşitsiz dağılımı vurgular ve çeşitli alanlarda yapılan bibliyometrik çalışmalarda gözlemlenmiştir. Enflasyon belirsizliği üzerine yapılan literatürde de bu yasa kendini gösterebilir. Bu bağlamda, az sayıda araştırmacı enflasyon belirsizliği üzerine çok sayıda çalışma üretmişken, çoğu araştırmacının yalnızca birkaç çalışması bulunmaktadır. Grafikte görülen eğim, bu literatürde de Lotka Yasası'nın geçerli olduğunu desteklemektedir; az sayıda yazar çok doküman üretirken, birçok yazar sınırlı sayıda çalışmayla katkı sağlamaktadır.

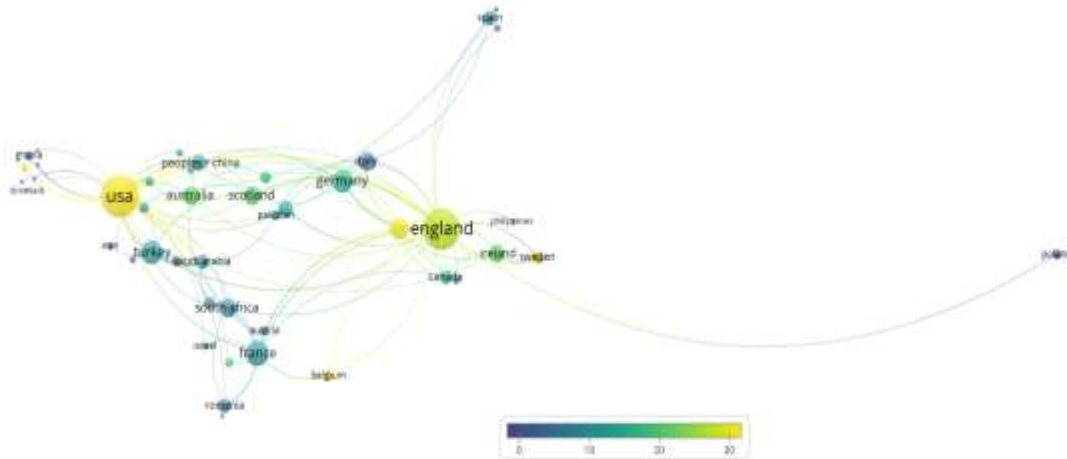

Şekil 4. Çalışmaların Ükelere Göre Dağılımları

Haritada, enflasyon belirsizliği üzerine yayımlanmış çalışmaların dünya genelinde ülkelere göre dağılımı gösterilmektedir. Renk yoğunluğu ve sayılar, ilgili ülkelerde yapılan yayınların miktarını belirtmektedir. Haritada özellikle Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve bazı Asya ülkeleri, enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmalarda öne çıkmaktadır. Örneğin, ABD'de 169 çalışma yayımlanmışken, Almanya'da 40, İngiltere'de 10 çalışma bulunmaktadır. Çin ve Avustralya gibi ülkelerde de dikkate değer sayıda araştırma yapılmıştır. Türkiye'ye baktığımızda, bu alanda yayımlanmış 48 çalışmanın varlığı dikkat çekmektedir. Türkiye gelişmekte olan bir ekonomi olması ve enflasyon gibi makroekonomik göstergelerdeki dalgalanmalar nedeniyle, enflasyon belirsizliğine dair araştırmalar için önemli bir çalışma alanı oluşturmaktadır. Türkiye'de bu konuda yapılan çalışmaların artarak devam ettiği ve ülkenin bu alandaki akademik katkısının daha da genişlediği söylenebilir. Genel olarak, harita, enflasyon belirsizliği konusundaki akademik araştırmaların küresel düzeyde geniş bir ilgi gördüğünü, ancak özellikle gelişmiş ekonomilerde daha yoğun bir şekilde çalışıldığını göstermektedir. Türkiye ise bu alanda büyüyen bir akademik katkıya sahip ülkeler arasında yer almaktadır.

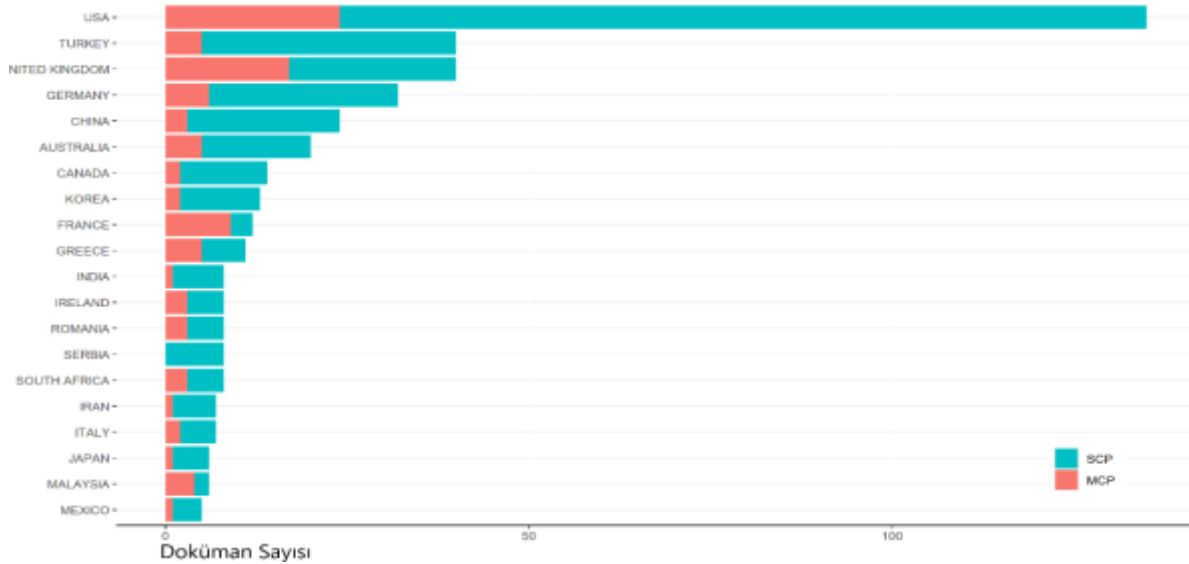
3.2. İşbirliği Ağ Analizleri

Çalışmanın bu bölümünde ülke, kurum, kaynak ve yazar işbirlikleri ile bağlantılı olan analizler gerçekleştirilmiştir.

Şekil 5. Ülke İşbirliği Ağ Analizi

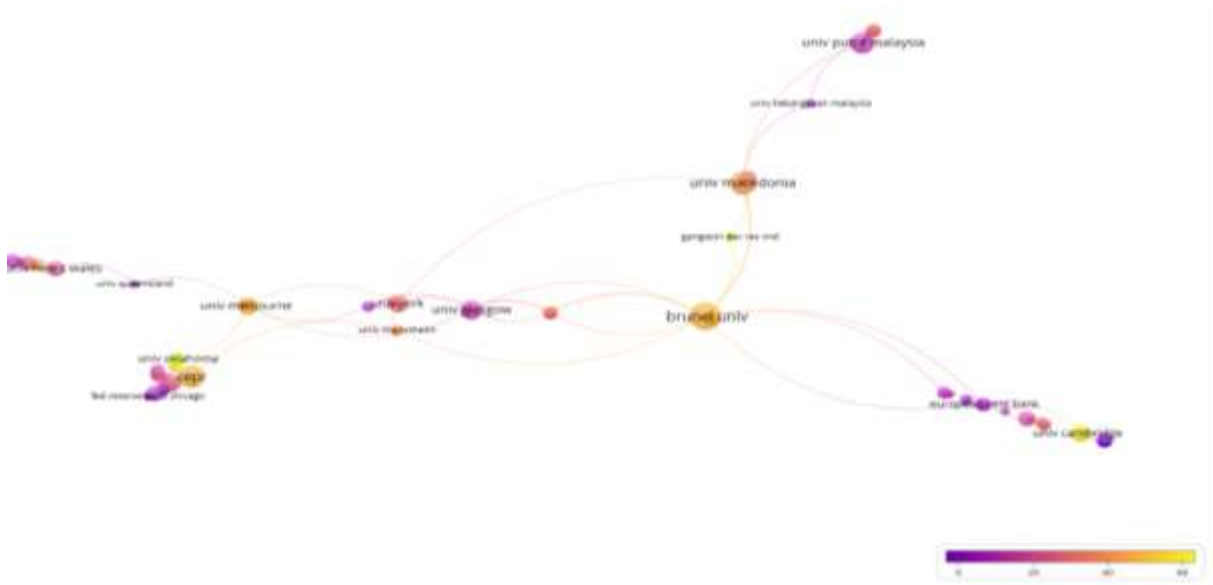
Analiz sonuçlarının daha tutarlı olması için belirli kısıtlar altında incelenmiştir. Buna göre bir ülkenin en fazla 25 makalesi, en az 1 makalesi ve en az 0 atıf almış olması kısıtları girilmiştir. Ağda toplam 66 ülke olduğu ve bunların 52'sinin birbiriyle bağlantılı olduğu görülmüştür. Bu kapsamda Şekil 5 enflasyon belirsizliği üzerine yapılan akademik çalışmalarda ülkeler arasındaki iş birliği ağlarını ve atıf etkisini göstermektedir. Düğümlerin boyutları, her ülkenin bu alanda ürettiği akademik çalışmaların sayısı ile ilişkilendirilirken, düğümler arası bağlantı çizgileri ise ülkeler arasındaki iş birliği yoğunluğunu ve toplam bağlantı gücünü temsil etmektedir. Renk spektrumu ise ortalama atıf sayısına göre değişmektedir: Sarı ve yeşil tonlar daha yüksek ortalama atıf sayısını, mavi tonlar ise daha düşük atıf sayısını ifade eder. Grafikte en dikkat çekici düğümler, ABD ve İngiltere'dir. Bu ülkeler, enflasyon belirsizliği alanında en fazla iş birliğine ve ortalama atıfa sahip ülkelerdir. ABD'nin merkezi konumu, bu alanda birçok ülke ile yoğun iş birliği içinde olduğunu göstermektedir. İngiltere de benzer şekilde yüksek iş birliği ve atıf oranlarıyla öne çıkmaktadır. Almanya ve İtalya gibi ülkeler de yoğun iş birliği ağlarının bir parçası olarak dikkat çekerken, Türkiye, Çin, Fransa ve Güney Afrika gibi ülkeler ise ABD ve İngiltere ile bağlantılı olmakla birlikte daha küçük düğümlerle temsil edilmiştir. Türkiye, bu görselleştirmede uluslararası iş birlikleri kuran bir ülke olarak yer almakta ve enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmalarda küresel ağın bir parçası olarak katkıda bulunmaktadır. Bağlantıların ve düğümlerin yerleşimi, ülkeler arasındaki iş birliği yoğunluğunu ve akademik üretkenliği açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca renk spektrumu ülkelerin araştırmalarının ortalama atıf etkisini göstererek, ABD ve İngiltere gibi ülkelerin daha yüksek atıf sayısına sahip çalışmalara öncülük ettiğini göstermektedir. Örneğin, Polonya tek başına, daha az iş birliği yapan bir ülke olmasına rağmen yüksek atıf ortalamasına sahip olabilir.

Şekil 6. Ağ Haritasında En Etkili Ülkeler ve Çalışmaların Ulus Durumları²

Şekil 6'da enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmaların ülkelere göre dağılımı ve bu çalışmaların tek ülkeli (SCP) ya da çok ülkeli (MCP) iş birlikleri içerip içermediği gösterilmektedir. Yatay eksen, doküman sayısını, dikey eksen ise ülkeleri temsil etmektedir. Grafikte dikkat çeken ilk ülke ABD'dir. ABD, açık ara en fazla doküman üreten ülke olarak öne çıkmaktadır. Ürettiği çalışmaların çoğunluğu SCP olarak sınıflandırılmıştır, bu da ABD'deki araştırmaların büyük ölçüde ülke içi iş birlikleriyle gerçekleştirildiğini göstermektedir. Bununla birlikte, MCP oranı da dikkate değer bir düzeyde olup, ABD'nin uluslararası iş birliklerine de açık olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye, en fazla çalışma üreten ikinci ülke olarak dikkat çekmektedir ve bu çalışmaların çoğunluğunun ulusal düzeyde olduğu bunun yanında çalışma sayısına göre oransal olarak uluslararası işbirliklerini de sağladığı görülmektedir. Bu durum, Türkiye'nin enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmalarda uluslararası iş birliğine çalışma sayısının fazla olmasından kaynaklı olarak katılım gösterdiğini vurgulamaktadır. Buradan bir çıkarım yapılacak olursa Türkiye'nin uluslararası akademik ağlarla güçlü bağlar kurduğu söylenebilir. Genel olarak bu analiz, enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmaların büyük ölçüde ABD gibi gelişmiş ülkeler tarafından üretildiğini ancak özellikle Türkiye ve diğer gelişmekte olan ülkelerin bu alanda uluslararası iş birliği ağlarında aktif bir rol oynadığını göstermektedir.

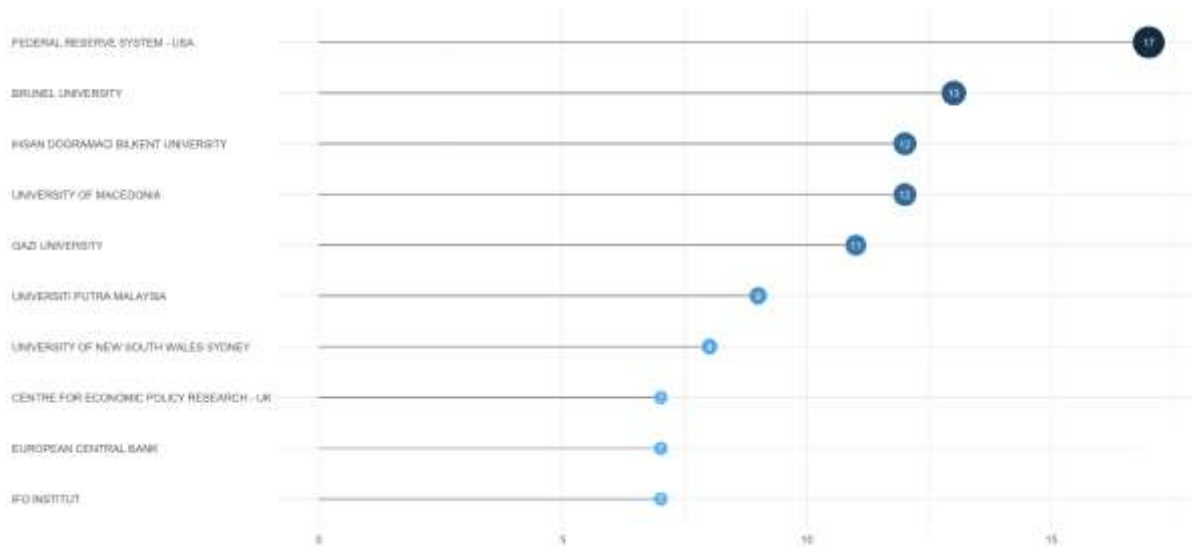
² SCP: Tek Ülkeli Çalışmalar, MCP: Çok Ülkeli Çalışmalar

Şekil 7. Kurum İşbirliği Ağ Analizi

Şekil 7 enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmalarda kurumlar arası iş birliği ağını göstermektedir. Ağ analizine göre bir kurumun ağda yer alabilmesi için en az bir makale yayımlanmış ve en az sıfır atıf almış olması gerekmektedir. Kurum başına en fazla 25 makale sınırıyla çalışılmış ve toplamda 516 kurum tespit edilmiştir. Ancak bu kurumların sadece 86'sının diğer kurumlarla iş birliği yaptığı görülmüştür, bu da ağın sadece belirli bir kısmının aktif bir iş birliği yapısına sahip olduğunu göstermektedir. Şekildeki düğümlerin boyutları, kurumların ağ içindeki merkeziliğine ve iş birliği sayısına göre değişmektedir. Örneğin, Brunel University oldukça büyük bir düğüme sahiptir ve bu üniversitenin iş birliği ağında merkezi bir konumda olduğunu ve birçok farklı kurumla iş birliği yaptığını göstermektedir. Aynı şekilde University of Macedonia ve University of York da ağın merkezinde yer alan ve önemli iş birliklerine sahip kurumlardır. Şekilde dikkat çeken bir diğer nokta, belirli coğrafi bölgelerdeki üniversitelerin birbirleriyle daha fazla iş birliği yapma eğiliminde olmalarıdır. Örneğin, University of Putra Malaysia ve University of Kebangsaan Malaysia, aynı bölgedeki kurumlar olarak birbirleriyle daha yoğun bir iş birliği içinde görünmektedir.

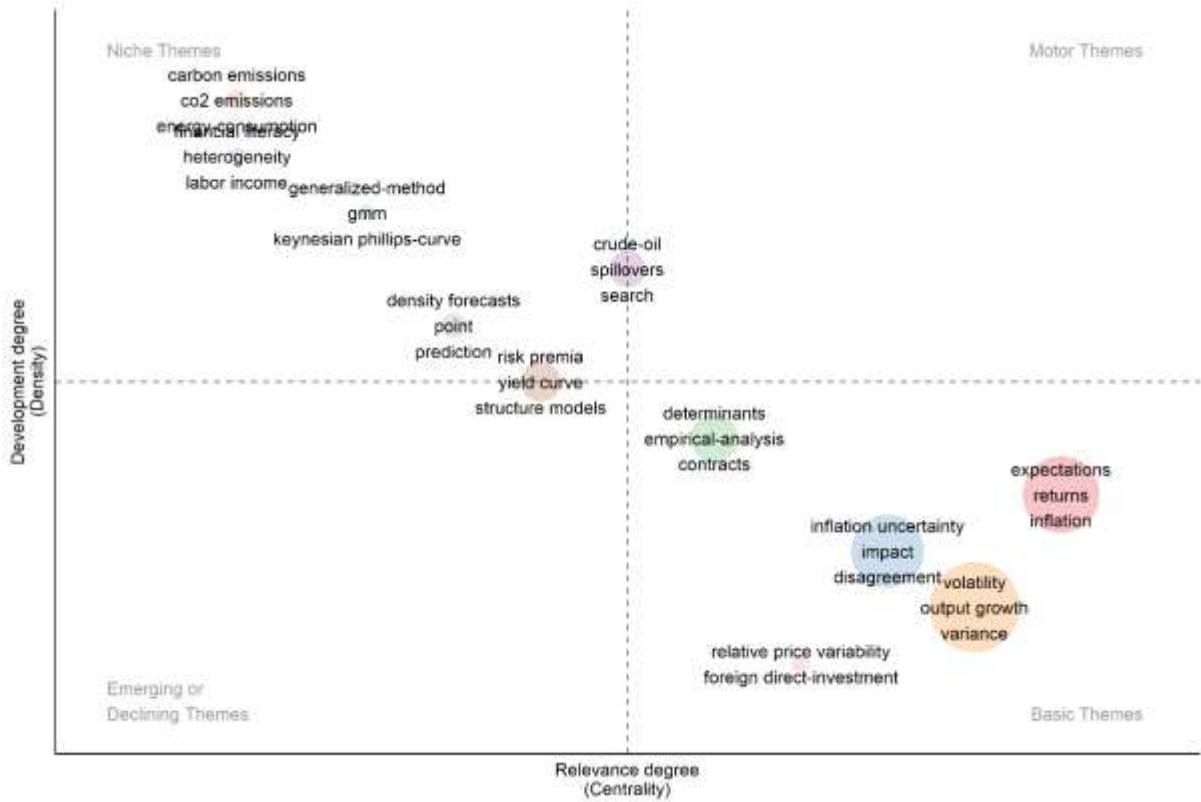
Bu ağ analizi, enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmaların küresel bir akademik iş birliği içinde üretildiğini göstermektedir. Ancak, 516 kurumdaki sadece 86'sının en büyük kümeyi oluşturan kurumlar olması bu iş birliği ağının hala gelişim aşamasında olduğunu ve daha fazla uluslararası iş birliğine ihtiyaç duyulabileceğini ortaya koymaktadır.

Şekil 8. Çalışma Sayılarına Göre En Etkili 10 Kurum

Şekil 8'de gösterilen en etkili 10 kurum, önceki ağ analizindeki iş birliği yoğunluğunu yansıtmaktadır. Federal Reserve System (ABD) ve Brunel University, her iki analizde de önemli merkezler olarak öne çıkmaktadır. Bu da enflasyon belirsizliği alanındaki etkili çalışmalarını ve geniş iş birliklerini doğrulamaktadır. İhsan Doğramacı Bilkent University ve Gazi University gibi Türk kurumlarının da bu

görülmektedir. Diğer büyük düğümler arasında "volatility", "output growth", "monetary policy" ve "variance" yer almakta, bu da enflasyon belirsizliği çalışmalarında makroekonomik değişkenler, para politikası ve büyüme ilişkilerine odaklanıldığını göstermektedir. Farklı tematik gruplar arasında, zaman serisi analizleri ve unit root testlerine ilişkin anahtar kelimelerin bulunduğu turuncu grup, enflasyon belirsizliğini ölçmek için kullanılan ampirik yöntemlerin önemini ortaya koymaktadır. Volatilite, ekonomik büyüme ve politika belirsizlikleri gibi kavramlar ise yeşil tonlarda yer almakta, bu da literatürün önemli bir bölümünün makroekonomik risklerle ilgilendiğini göstermektedir. Mor renkli düğümler arasında varyans ve rejim değişiklikleri gibi istatistiksel ve yapısal analizlere odaklanılmakta bu da enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmalarda istatistiksel modellemelerin önemine işaret etmektedir. Ayrıca, mavi tonlu düğümler ise özellikle beklentiler ve faiz oranları gibi konulara odaklanmakta, bu da finansal piyasalardaki belirsizliklerin enflasyonla olan ilişkisini vurgular. Sonuç olarak, Şekil 10 enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmaların çok çeşitli kavramlarla ilişkilendiğini ve bu alanın makroekonomik değişkenler, finansal belirsizlikler ve istatistiksel modellemeler gibi temel konular etrafında şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 11: Anahtar Kelime Kullanımı Açısından Konu Dağılımları

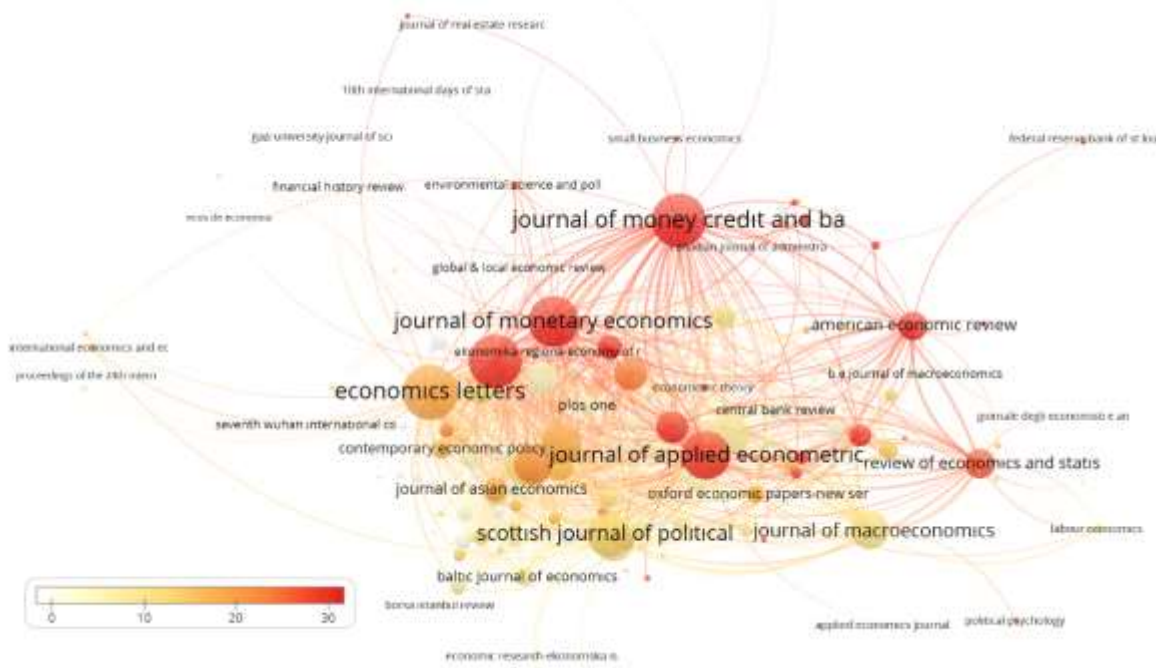
Şekil 11 araştırma temalarının dört ana kategoriye ayrıldığı stratejik tematik matrisi göstermektedir. Temalar, iki eksen üzerinde yerleştirilmiştir: "Relevance degree (Centrality)" ve "Development degree (Density)." Bu eksenlere bağlı olarak temalar dört ana gruba ayrılır:

- **Niche Themes (Niş Temaları):** Sol üst köşede yer alırlar ve yüksek gelişim yoğunluğuna (density) sahip olsalar da, alandaki genel merkeziyete (centrality) düşük katkı yaparlar. Bu temalar, genellikle küçük ve uzmanlaşmış araştırma alanlarını temsil eder. Bu temalar, belirli bir kitleye hitap eder ve genellikle daha derinlemesine incelemeleri içerebilir. Örnek olarak "carbon emissions" gibi temalar verilebilir.
- **Motor Themes (Motor Temalar):** Sağ üst köşede yer alan bu temalar, hem yüksek merkeziyete (centrality) hem de yüksek gelişim yoğunluğuna (density) sahiptir. Motor temalar, literatürde çok önemli ve aktif olarak gelişen konuları temsil eder. Bu temalar, genellikle alanın itici gücü olup, en çok üzerinde çalışılan ve ilgi gören konulardır. Motor temalar, genellikle alanda belirleyici rol oynar ve yeni araştırma fırsatları yaratır.
- **Basic Themes (Temel Temalar):** Sağ alt köşede yer alırlar ve yüksek merkeziyete sahip olmalarına rağmen gelişim yoğunlukları düşüktür. Bu temalar, literatürde çok merkezi bir konumda yer alır ancak derinlemesine araştırılmamış olabilir. "Temel" olarak adlandırılmalarının nedeni, genellikle daha geniş

kapsamlı ve çeşitli çalışmaların üzerinde inşa edildiği temel konular olmalarıdır. Örnek olarak "inflation," "volatility," ve "output growth" gibi konular verilebilir.

- Emerging or Declining Themes (Ortaya Çıkan veya Gerileyen Temalar): Sol alt köşede yer alan bu temalar, hem düşük merkeziyete hem de düşük gelişim yoğunluğuna sahiptir. Bu, bu temaların ya henüz yeni gelişmekte olduklarını ya da araştırma ilgisinin bu temalar üzerinde azalmış olabileceğini gösterir. Bu gruptaki temalar, yeni araştırma fırsatlarına sahip olabileceği gibi, ilgisini kaybetmiş eski temalar da olabilir.

Bu tematik matris sayesinde literatürde araştırma yapmak isteyen araştırmacıların çalışmalarının nerede olduğu ve nereye yönlendirmesi gerektiği gibi hususları anlamlandırmasına yardımcı olacaktır.

Şekil 12. Kaynak İşbirliği Ağ Analizi

Şekil 12 enflasyon belirsizliği üzerine yapılan çalışmalarda kullanılan kaynaklar arasındaki atıf ağını göstermektedir. Girilen kısıtlar neticesinde 198 kaynak tespit edilmiş ve bunlardan 168'i birbiriyle bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Atıf ağındaki ağırlık toplam bağlantı gücüne göre renkler ise ortalama atıf sayılarına göre değişmektedir. Ağda öne çıkan en büyük düğümler, Journal of Monetary Economics, Journal of Money, Credit, and Banking ve American Economic Review gibi ekonomi ve finans literatüründe oldukça saygın dergilerdir. Bu dergiler, geniş bir literatür ağına sahip olup diğer dergilerden sıkça atıf almaktadır. Özellikle Journal of Monetary Economics ve Journal of Money, Credit, and Banking, ağın merkezinde yer almakta ve çok sayıda farklı dergiyle güçlü bağlantılar kurmuş durumdadır. Bu durum, bu dergilerin enflasyon belirsizliği gibi makroekonomik konularda büyük etki sahibi olduğunu göstermektedir. Daha küçük düğümler arasında Economics Letters, Scottish Journal of Political Economy ve Journal of Applied Econometrics gibi dergiler de dikkat çekmektedir. Bu dergiler de önemli atıf bağlantılarına sahiptir ancak merkezdeki dergiler kadar geniş bir etkiye sahip değillerdir. Yine de bu dergiler, daha spesifik alt konularda etkili olabilir. Renk skalasına göre kırmızıya yakın tonlar, atıf yoğunluğunun daha fazla olduğu dergileri gösterirken daha açık sarı tonlar atıf yoğunluğunun daha az olduğu kaynakları temsil etmektedir. Örneğin, Journal of Monetary Economics ve American Economic Review gibi dergiler, en fazla atıf alan dergilerdir ve bu nedenle kırmızı renkle gösterilmiştir. Genel olarak ağ, enflasyon belirsizliği literatüründe kaynakların nasıl birbiriyle bağlantılı olduğunu ve hangi dergilerin literatürde merkezi bir rol oynadığını açıkça ortaya koymaktadır. Büyük ve merkezi dergiler, literatürün temelini oluştururken daha küçük düğümlere sahip olan dergiler ise belirli konularda daha niş araştırmaların yayımlandığı platformlar olabileceği düşünülmektedir. Bu analiz araştırmacıların hangi dergilerin literatürde en etkili olduğunu ve hangi yayın organlarının daha fazla atıf aldığını anlamaları açısından önemli bir rehber sunmaktadır.

4. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Enflasyon belirsizliği, ekonomik istikrar ve karar alma süreçleri üzerinde önemli etkilere sahip olan karmaşık bir olgudur. Enflasyon oranlarındaki dalgalanmalar, bireylerin ve işletmelerin gelecekteki mali durumlarını tahmin etme yeteneklerini zayıflatırken, aynı zamanda tüketim, yatırım ve tasarruf kararlarını da olumsuz etkileyebilir (Cukierman ve Meltzer, 1986). Bu belirsizlik, merkez bankalarının para politikası uygulamalarını zorlaştırmakta ve ekonomik büyüme üzerinde baskı yaratmaktadır (Bernanke, 2004). Dolayısıyla, enflasyon belirsizliği, makroekonomik istikrarı sağlamak amacıyla geliştirilen stratejilerin merkezinde yer alır. Bu bağlamda, enflasyon belirsizliğinin nedenleri, sonuçları ve bu belirsizlikle başa çıkma yöntemleri üzerine yapılan araştırmalar, ekonomik teorinin ve uygulamanın daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. Böylece, enflasyon belirsizliği, hem akademik literatürde hem de pratikte dikkate alınması gereken önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada 1980-2024 yılları arası web of science veri tabanında belirlenen kriterlere uyan 790 araştırmacının enflasyon belirsizliği üzerine 489 adet çalışması listelenmiştir. Bu çalışmaların 436'sının makale, 13'ünün ise kongre bildirisi şeklinde yayınlandığı görülmüştür. Söz konusu çalışmalardan tek yazarlı olanların sayısı 132, doküman başına ortak yazar sayısı ise 2,11 olarak belirlenmiştir. Enflasyon belirsizliği konusunda yapılan çalışma ve atıf sayısında özellikle 1990-1993 yılları arası önemli bir artış gözlemlenmektedir. 1994 yılında konu üzerine yapılan çalışma sayısı hızla düşmüş 2000 sonrası tekrar yükselişe geçmiştir. Yıllara göre atıf sayısının ise 2000'li yıllar sonrasında belli bir seviyede sabitlendiği görülmüştür. Enflasyon belirsizliği konusunda en çok eser veren ülkeler incelendiğinde ise 1980 yılından bu yana 1639 çalışmanın yapıldığı ABD bu konuda en çok çalışma yapan ülke konumundadır. Bu konuda ikinci sırada 48 çalışma ile Türkiye'nin ardından 40 çalışma ile Almanya gelmektedir. Türkiye enflasyon oranında yaşadığı dalgalanmalar sebebiyle enflasyon belirsizliği üzerine yapılan araştırmalar için uygun bir çalışma alanı oluşturmaktadır. Türkiye'nin söz konusu alanda yayınladığı çalışma sayısı yıldan yıla artan bir seyir izlemektedir. Çalışmaların işbirliği ağıları ülke bazında analiz edildiğinde ağda bulunan 66 ülkenin 52'sinin birbirleriyle bağlantılı olduğu görülmüştür. Bu ülkeler arasında ABD'nin çalışmalar konusunda bir merkez konumunda olduğu ve ABD ile İngiltere'nin diğer ülkelerle en fazla işbirliği yapan ve en fazla atıf alan ülkeler konumunda olduğu belirlenmiştir. Almanya ve İtalya'da yoğun bir işbirliği ağının parçası olarak görülürken Türkiye, uluslararası ağda ağırlıkla ABD ve İngiltere ile işbirlikleri kuran ve enflasyon belirsizliği konulu çalışmalarda küresel ağın önemli bir parçası olan bir ülke görünümündedir.

KAYNAKÇA

- Aria, M., & Cuccurullo, C. (2017). bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 11(4), 959-975. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2017.08.007>
- Bar-Ilan, J. (2008). Informetrics at the beginning of the 21st century—A review. *Journal of Informetrics*, 2(1), 1-52. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2007.11.001>
- Bernanke, B. (2004). The great moderation. *Washington, DC*.
- Bozkurt, A. A., & Gökmenoğlu, M. (2023). Enflasyon ve işsizlik arasındaki ilişkiyi konu alan çalışmaların bibliyometrik ağ analizi. *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 78-110. <https://doi.org/10.53443/anadoluibfd.1185966>
- Cukierman, A. ve Meltzer, A. H. (1986). A theory of ambiguity, credibility, and inflation under discretion and asymmetric information. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 1099-1128.
- Ellegaard, O., & Wallin, J. A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: How great is the impact? *Scientometrics*, 105, 1809-1831. <https://doi.org/10.1007/s11192-015-1645-z>
- Gökmenoğlu, M., & Yavuz, İ. S. (2022). Kamu harcamaları ve ekonomik büyüme ilişkisine yönelik çalışmaların bibliyometrik ağ analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 52, 231-252. <https://doi.org/10.30794/psausbed.1088158>
- Konur, O. (2012). The Evaluation of the global research on the education: A Scientometric approach. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 47, 1363-1367. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.827>
- Lancaster, F. W. (1977). A Bibliometric Analysis. *Library Trends*, 56(4), 954-967.

- Li, J., Burnham, J. F., Lemley, T., & Britton, R. M. (2010). Citation Analysis: Comparison of Web of Science®, Scopus™, SciFinder®, and Google Scholar. *Journal of Electronic Resources in Medical Libraries*, 7(3), 196-217. <https://doi.org/10.1080/15424065.2010.505518>
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- Waltman, L., van Eck, N. J., & Noyons, E. C. M. (2010). A unified approach to mapping and clustering of bibliometric networks. *Journal of Informetrics*, 4(4), 629-635. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2010.07.002>
- Zupic, I., & Čater, T. (2014). Bibliometric Methods in Management and Organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>
- Zupic, I., & Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>